

schouwing in drie hoofdpunten samen.⁴⁶

Tegen het bezwaar als zou de Alliantie ten nadele van de kerken kunnen werken voert Capadose aan, dat 'elks Kerkbelijdenis ... in hare volste integriteit of in haar geheel' wordt bewaard.

Dat de negen geloofspunten, waarop de Alliantie is gebaseerd door hun onvolledigheid en onbepaaldheid ongeschikt zijn om als kerkbelijdenis te dienen, geeft Capadose toe. Hij tekent daarbij echter aan dat zij ook niet als zodanig zijn bedoeld.

Capadose erkent het bezwaar, dat door deze basis quakers en plymouthisten (darbisten) en een 'uitstekend man als Neander' buitengesloten worden. Hij wenste echter genoemde groepen als tegenstanders der georganiseerde kerkelijkheid niet tegemoet te komen en kon zich met de denkbeelden van de piëtist Neander, die 'niet aan een eeuwige straf gelooft', niet verenigen.

Tenslotte benadrukte Capadose in zijn artikel dat de Alliantie een bepaald praktisch en positief nut heeft door haar bevordering van het vrije verkeer en wederzijdse dienstbetoon onder de gelovigen, haar 'uitreding' van verdrukte en vervolgte broeders en haar vereniging van leden der overigens 'jammerlijk verdeelde Protestantsche Kerken' rondom 'eene gemeenschappelijke basis, waarin de zaligmakende leer is neergelegd'.

De meeste Christelijke Vrienden bleven echter bij hun bezwaren en Capadose trachtte nu in kleinere kring een vereniging op te richten, die in Nederland aan de doelstellingen der Alliantie zou beantwoorden. Hij werd in dit streven gesteund door de Vrienden Elout en ds. L.J. van Rhijn.⁴⁷ De aprilbeweging deed in 1853 onder de protestanten de noodzakelijkheid gevoelen van een tegenwicht tegen de 'aanmatiging van Rome'. Leden van verschillende protestantse kerkgenootschappen reikten elkaar de hand en zo kwam het in datzelfde jaar tot de oprichting van de 'Nederlandsche Evangelisch-Protestantsche Vereeniging' onder de bezielende leiding van Capadose.⁴⁸ Al ontleende de nieuwe vereniging voor haar statuten haar basis aan de negen geloofspunten van de Evangelische Alliantie, zij wenste nadrukkelijk geen tak te vormen van 'een of ander Genootschap, dat buitenslands bestaat' noch achtte zij zich

46. Idem, 206v.

47. Idem, 207. L.J. van Rhijn (1812-1887), hervormd proponent 1837, predikant bij de Remonstrantse Gemeente te Frederikstad aan de Eider 1838-1845, inspector van het Nederlands Zendelinggenootschap 1845-1849, hervormd predikant te Chaam 1849, Nieuw Loosdrecht 1852, Wassenaar 1856-1878. Zie: *Biografisch Lexikon voor de Geschiedenis van het Nederlandse Protestantisme*, deel 3, Kampen, 1988, 304-306.

48. Kalmijn, a.w., 208. Naast de N.E.P.V. zijn uit dezelfde anti-roomse reactie geboren: verschillende kiesverenigingen 'Koning en Vaderland', de 'Evangelische Maatschappij' en de Nederlandse 'Gustaaf Adolf Vereeniging'.